

1) Ὁ ἐκ βελούδου πεποιημένος κοιν.: *Βελουδέγιος κανάπες* - σκούφος. *Βελουδέγια πολυθρόνα* - φορεσιά. *Βελουδέγιο γιλέκο* - φουστάνι. Συνών. *βελούδινος*. 2) Μαλακός, ἀπαλός ὡς βελούδον σύνηθ. : *Βελουδέγιο δέρμα*. *Βελουδέγια μάγουλα* - χέρια κττ. σύνηθ. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Βελουδέγιος Δρόμος* καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Τρίπ.)

βελούδι τό, Ἡπ. (Τσαμαντ.) Μεγίστ. Μύκ. *βελούδιον* Μεγίστ. *βιλούδ'* Θράκ. (Αἰν.) *μελούβι* Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βελούδο*.

Βελούδο, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Μὴ χαίρεσαι, γειτόνισσα, γιατί φορῶ βελούδια, μόνε θενά 'ναι ἐμὲ παλαιά, θενά 'ναι ἐσὲ καινούργια (ὅτι αἱ μεταπτώσεις τῆς τύχης εἶναι ἀναπόφευκτοι) Μύκ. || Ἄσμ.

Ὑφαίνει τὰ μεταξωτά, ὑφαίνει τὰ βελούδια Τσαμαντ.

Βάλε 'πουμέσα καμουχᾶ κι ἀπόξω 'ραιὸν μελούβι Σύμ.

βελούδιнос ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βελούδο* καὶ τῆς καταλ. - *ινος*.

Βελουδέγιος 1, ὁ ἰδ.

βελούδο τό, κοιν. *βιλούδου* βόρ. ιδιῶμ. *βεούδο* Τσακων. *βελούτο* Ἀπουλ. (Καλημ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Λευκ. *βιλούτου* Ἡπ. (Τζουμέρκ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. *βελούδο*, ὁ ἐκ τοῦ Βενετ. *veludo*.

1) Εἶδος πολυτελοῦς χνοώδους καὶ στυλποῦ ὑφάσματος ἐκ μετάξης, ὀλοσηρικὸν κοιν. καὶ Τσακων.: *Κανάπες* - φόρεμα - φουστάνι ἀπὸ βελούδου κοιν. || Φρ. *Μάγουλο βελούδο* (παρεῖα ἀπαλή) πολλαχ. *Βελούτο μαῦρο* (βαθὺ μέλαν) Ἀθῆν. || Παροιμ. *Τώρα καταντήσαν τὰ βελούδα νὰ τὰ πατοῦν καὶ τὰ γαιδούρια* (ἐπὶ ταπεινώσεως τῶν ἄλλοτε ἰσχυρῶν καὶ ὑπερηφάνων) Πελοπν. (Λάστ.)

Τὸ βελούδο κι ἂν ξεπέση, τὴν τιμὴ του θὰ τὴν ἔχη (ὅτι οἱ ἄξιοι καὶ ἂν ἀτυχήσουν δὲν ἐκμηδενίζονται) ἄγν. τόπ.

Τὸ βελούδο κι ἂν ξεπέση, πάλι καμουχᾶς λογαῖται (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Ψαρ. Συνών. *βελιό*. 2) Ἐνδυμα γυναικεῖον ἐκ βελούδου πολλαχ. 3) Τὸ ἄνθος κελοσία ἢ λοφωτὴ (*celosia cristata*) τῆς τάξεως τῶν ἀμαραντωδῶν (*amarantaceae*) πολλαχ. Συνών. *λειρί τοῦ κόκκορα*. 4) Τὰ ἄνθη τοῦ γένους τοῦ ταγίτου (*tagetes*) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (*compositae*) Ἀθ. Συνών. *κατιφές*.

βελουδοκατιφές ὁ, Μεγίστ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *βελούδο* καὶ *κατιφές*.

Τὰ ἄνθη *βελούδο* καὶ *κατιφές*: Ἄσμ.

Μουσουκαρφιά μου ἄλικη, βελουδοκατιφέ μου, νὰ μὴ μιᾶς ἄλλον κἀνὲν καὶ κακοφαίνεται μου.

βελουδώνω Πελοπν. (Καρδάμ.) — Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βελούδο*.

1) Μετβ. ἐν τῇ φρ. *τὴν ἐβελούδωσε τὴν κοιλιά του* (ἐφαγε καλὰ) Πελοπν. (Καρδάμ.) 2) Ἀμτβ. γίνομαι μαλακός ὡς βελούδον Λεξ. Βλαστ.

βελουδωτός ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βελούδο* καὶ τῆς καταλ. - *ωτός*.

Ὁ ἔχων χνοῦν ὡς τὸ βελούδον.

βελούρι τό, Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τοῦ Γαλλ. *velours*.

Ράκος, κουρέλι: *Ἦσκιό δανε καὶ τοῦ 'καμε τὰ ρούχα βελούρια*. *Θὰ τὸνε πιάσω καὶ θὰ τὸνε κάμω βελούρια* (θὰ τὸν κατασχίσω).

βελουριάζω Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βελούρι*.

Ρακώνω: *Ἐμάνισε κ' ἐβελούρισε τὰ φουστάνια τῆς*. *Νὰ μὴ σὲ πιάσω, κακομοίρη, γιατί θὰ σὲ βελουριάσω!* Συνών. *κουρλιάζω*.

βελούχι τό, πολλαχ. *βιλούχι* ΜΜαλακάσ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. 222 *βιλούχ'* Στερελλ. (Αἰτωλ. Δωρ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἁμαρτ. μεσν. οὐσ. *βελούχιν* πιστοποιουμένου ὑπὸ τοῦ τοπων. *Βελούχιν*.

1) Πηγὴ ἀφθόνου ὕδατος πολλαχ.: *Ξεχειλᾶν τὰ βελούχια* ΚΚαραβίδ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. 138: *Πιτάχκι πίσου τοῦ νιρὸ κι γίν'κι ἓνα βιλούχ'* Δωρ. *Αὐτὸ τοῦ βιλούχ' βγάβ'* ὄγρ. *κιφάλα νιρὸ* Αἰτωλ. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπον *Βελούχι* καὶ *Βελούχια* τά, καὶ ὡς τοπων. Στερελλ. 2) Ἐξοχικὸν καφενεῖον συνήθως πλησίον πηγῆς Λευκ. — ΚΧατζοπ. Πύργ. Ἀκροπότ. 30 ΜΜαλακάσ. ἐνθ' ἄν.: *Ἀντίκρυ ἀπὸ τὸν πύργο ἄνοιξε ἓνα βελούχι κ' ἡ ἀκροποταμὶα πῆρε ζωὴ* ΚΧατζοπ. ἐνθ' ἄν.

βελουχιτζής ὁ, ἁμαρτ. *βελουχ'τζής* ΚΧατζοπ. Πύργ. Ἀκροπότ. 61.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βελούχι* καὶ τῆς καταλ. - *τζής*.

Ὁ ιδιοκτήτης ἐξοχικοῦ καφενεῖου πλησίον πηγῆς.

βένα ἡ, Ἡπ. Θήρ. Κέρκ. Κρήτ. Νάξ. Πελοπν. (Πάτρ.) κ.ά. — ΚΣτασινοπ. Κρασί 65 — Λεξ. Βλαστ. 323 *βήνα* Εὐβ. (Κουρ.) Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κύπρ. Λέσβ. Πελοπν. (Λεβέτσ.) Σύμ. Σῦρ. *βήγνα* Θράκ. (Βιζ. Μήδ.)

Ἐκ τοῦ Λατιν. *vena*. Ὅτι ἡ λέξις παλαιὰ μαρτυρεῖ τὸ μεσν. *βήνα*, δι' ὃ ἰδ. Δουκ. ἐν λ. *βίνα*.

1) Φλὲψ τῆς σαρκὸς Ἡπ. Κέρκ. Νάξ. κ.ά.: Μεταφ. φρ. *Ἐχω βέν'* ἀπὸ χτικιό (εἶμαι φθισικὸς) Ἡπ. β) Φλεβοειδὴς ἡ κυματιστὴ γραμμὴ ἐπὶ μαρμάρου, ξύλου, ὑάλου κττ. Κρήτ. — ΚΣτασινόπ. ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Βλαστ.: *Τὸ ξύλο ἔχει βένες* Λεξ. Βλαστ. *Οἱ μοιτίλλες νὰ μὴν ἔχουν στίγματα μῆτε βένες* ΚΣτασινόπ. ἐνθ' ἄν. 2) Ὑπόγειος φλὲψ ὕδατος ἀναβρύοντος Θράκ. (Σαρεκκλ.) β) Ἀφθονία Σύμ.

3) Τένων τοῦ κρέατος, νεῦρον Θήρ. Κρήτ. Πελοπν. (Πάτρ.) 4) Λωρίς, λεπτὸν τεμάχιον Θήρ. 5) Θριξ Κύπρ.: Ἄσμ.

Ποὺ τὰ μαλλιά σου τὰ ξανθὰ δῶσ' μου τῶαι μὲν δκνὸ βήνες νὰ κάμω ποινόρραμ-μαν νὰ δίν-νω τὲς πο'τνες.

6) Στρώμα μετάλλου ἢ λίθου ἐντὸς τῆς γῆς Θράκ. (Βιζ. Μήδ.) Κύπρ. Λέσβ. Πελοπν. (Λεβέτσ.): *Ἡῦρα μὰν βήναν παμπακόπειτραν* Κύπρ. 7) Λατομεῖον Εὐβ. (Κουρ.)

8) Ἀργιλλῶδες χῶμα διὰ τοῦ ὁποῖου στρώνονται αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν Σῦρ.

Βενετιά ἡ, Βενετία Ζάκ. Κάρπ. Βενετιά κοιν. Βενετιά βόρ. ιδιῶμ. Βενετιά Κάρπ. Βενετιά Κρήτ. Βενετιά Κύπρ.

Ἐκ τοῦ γεωγραφικοῦ ὄν. Βενετία.

Ἡ πόλις τῆς Ἰταλίας Βενετία κοιν.: Φρ. *Θὰ χάσ' ἡ ἔχασε ἡ Βενετιά βελόνα* (εἰρων. ἐπὶ ἀπωλείας πράγματος ἀσημάντου) σύνηθ. *Ἀξίζει μὰ Βενετιά* (ἐπὶ πολυτίμου, συνών. φρ. *ἀξίζει Βενετικα*) πολλαχ. *Ἐχει τῆς Βενετίας τὸ βιό* (ἐπὶ κατόχου μεγάλης περιουσίας) Ἡπ. *Ἐχει μισὴ Βενετιά* (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Κύθν. *Ὅποιος πουλεῖ 'ς τὴν πόρτα του πουλεῖ 'ς τὴ Βενετία* (ὁ πωλῶν τι ἐν τῇ οἰκίᾳ του εὐρίσκειται εἰς πλεονεκτηκὴν θέσιν) Κρήτ. || Γνωμ.

Ἀν κάμ' Ἀπρίλης ὄγρ. νερά | κι ὁ Μάις ἄλλα ὄγρ., ἀξίζουν 'κεῖνα τὰ νερά | σὰν τῆς Βενετίας τὸ βιό Πελοπν. (Λακων.)

Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. γυναικὸς πολλαχ.